

Rezumat de presă

„Barometrul Opiniei Publice – octombrie - noiembrie 2012”

Fundația Soros-Moldova pledează pentru reflectarea corectă și transparentă a vieții social-politice și economice și asigurarea accesului la informație pentru societatea civilă. În acest scop începând cu anul 1998 a fost lansat programul de cercetare a opiniei publice – „**Barometrul opiniei publice din Moldova**”.

Primele două sondaje au fost efectuate pe parcursul anului 1998. Următoarele au fost organizate de Institutul de Politici Publice cu suportul financiar al Fundației Soros-Moldova în august 2000, iar ulterior în primăvara și toamna fiecărui an în perioada 2001 – 2012.

Tematica cercetărilor efectuate a inclus: opțiuni politice, popularitatea și notorietatea principalelor partide și personalități politice, nivelul de viață și calitatea vieții, politica economică și socială a Guvernului, alte teme de interes major.

Institutul de Politici Publice, având în vedere impactul și importanța cercetărilor din cadrul Barometrului opiniei publice, a organizat în octombrie-noiembrie 2012, cu sprijinul financiar al Fundației Soros, un nou sondaj de opinie. Studiul a fost realizat de Centrul de Investigații Sociologice și Marketing „CBS-AXA”.

Sondajul a fost efectuat în perioada 30 octombrie – 12 noiembrie 2012, pe un eșantion de 1237 persoane din 88 localități, reprezentativ pentru populația adultă a Republicii Moldova (cu excepția regiunii transnistrene), eroarea maximă de eșantionare fiind de $\pm 2.8\%$.

Rezultatele principale

Economie – aspecte generale

- Majoritatea populației (72.1%) consideră că direcția în care merg lucrurile în Republica Moldova este *una greșită*. Ponderele persoanelor de această părere a scăzut nesemnificativ față de studiul din mai 2012, fiind în același timp cu 11 la sută mai mică față de noiembrie 2011,

când a fost atins cel mai înalt nivel al nemulțumirii înregistrat vreodată în măsurările în cadrul Barometrului – 83,5%.

- Pentru prima dată a fost măsurat un indicator similar cu referire la întreaga lume. Fiecare al doilea cetățean (49,1%) este de părere că în lume în general lucrurile se îndreaptă într-o direcție greșită.
- Populația rămâne preponderent nemulțumită de activitatea conducerii țării în domeniile principale ale vieții sociale: *salarii* (92%), *locuri de muncă* (91%), *nivelul de trai* (88%); precum și în o serie de alte domenii, cum sunt *pensii* (87%), *combaterea corupției* (86%), *industriile* (84%), *agricultura* (82%), *soluționarea conflictului transnistrean* (81%), *asistența medicală* (75%). Ponderele populației nemulțumite de starea de lucruri în majoritatea din domeniile menționate se află în creștere lentă pe parcursul ultimului an. Comparativ cu studiul din mai 2012 nivelul de satisfacție vis-a-vis de starea lucrurilor în domeniile menționate a scăzut cu 3-5 puncte procentuale.
- 66% din populație nu este mulțumită de actuala situație economică a țării, 33% din populație consideră că situația economică a rămas *neschimbată* comparativ cu anul trecut, iar 59% susțin că pe parcursul anului situația economică din țară a devenit *mai proastă*. Ponderele acestora în totalul respondenților a crescut cu 12% față de barometrul precedent.
- Referindu-ne la perspectivele pentru anul viitor ale economiei naționale doar 18% de respondenți înclină spre aprecieri optimiste. Nu se așteaptă la schimbări a situației economice în anul care vine 29%, iar circa 38% din populație privesc cu suspiciune spre viitor, considerând că situația economică în anul viitor va fi mai rea decât în prezent. Ponderele celor ce împărtășesc previziuni pesimiste înregistrează o creștere cu 13% față de mai 2012.

Calitatea vieții – probleme sociale

- Securitatea economică continuă să fie problema principală pentru cetățenii Republicii Moldova; marea majoritate a populației (75%) consideră ca nu are asigurat un nivel de trai decent: pentru 34% din populație veniturile disponibile nu sunt suficiente „nici pentru strictul necesar”, iar 41% reușesc să acopere doar strictul necesar pentru trai. Acest prag al sărăciei rămâne a fi constant, cu mici fluctuații ne semnificative, în decursul ultimilor 9 ani. Cei mai vulnerabili în fața sărăciei sunt persoanele în etate (88%) și persoanele cu nivel socio-economic scăzut (91%).
- Majoritatea populației continuă să fie îngrijorată cel mai mult de *sărăcie* (58%, un nivel constant față de mai 2012) și *prețuri* (55%, în scădere cu 12% față de barometrul precedent). Părți semnificative de populație sunt îngrijorate de șomaj (48%) și viitorul copiilor (43%).
- Circa 49% din populație este nemulțumită de felul în care trăiește, nivelul nemulțumirii crescând cu 8% față de mai 2012. Datele studiului indică faptul că principala sursă de nemulțumire este viața politică din țară, de care nu sunt mulțumiți 84% din cetățeni.
- Aproape jumătate din cetățenii chestionați (46,5%) susțin că viața lor este *aproximativ la fel* cu cea de acum un an, iar fiecare al treilea locuitor al țării o apreciază drept *mai proastă*. Pe de altă parte în așteptările cu privire la traiul de peste un an înregistrează pentru prima dată ponderi ai pesimiștilor mai înalte decât al optimiștilor.
- Sursa cea mai importantă de informare a populației continuă să fie televiziunea (88%), aceasta fiind și sursa de informare în care 67% din populație au cea mai mare încredere.
- Pentru 30% din populație sursa principală de informare este radioul. Internetul își menține poziția relativ recent cucerită, fiind pe locul trei în calitate de sursă principală de informare cu o

pondere de circa 29 la sută, fiind menționat preponderent de populația masculină, locuitorii mediului urban, persoanele tinere (în segmentul de vârstă 18-29 ani fiecare al doilea se informează preponderent din internet!), persoanele cu nivel înalt de studii și socio-economic. Internetul este plasat pe locul doi în cazul sursei de informare care se bucură de cea mai mare încredere – 11%.

- Posturile TV din care se informează preponderent populația adultă sunt Prime TV (49%) și Moldova 1 (45%). Aproape fiecare a patra persoană adultă se informează de la postul Pro TV (26%), urmat la o distanță mai mare de Jurnal TV (15%), TV7 (14%), Publika (12%).
- Când privește încrederea în gradul de obiectivism al posturilor TV topul repetă poziționarea în funcție de informare.

Politică

- Nivelul de interes al populației țării pentru *politică* a trecut pe o pistă mai temperată după anii electorali 2009-2011, când se înregistra o creștere de la 14% respondenți interesați mult sau foarte mult de politică în octombrie 2008 la 29% în noiembrie 2011 și 28 în mai 2012. În prezent se declară mult și foarte mult interesați de politică 24% din cei intervievați. Interesul față de viața politică este mai pronunțat în rândul bărbaților, locuitorilor din orașe, cu nivel înalt de studii și venituri.
- Se înregistrează o scădere simțitoare a nivelului de încredere a cetățenilor în principalele instituții ale statului: își exprimă încrederea în Guvern – 23% (față de 30% în mai), în Președintele țării – 20% (față de 28 în mai), în Parlament – 19% (față de 25%).
- Dintre personalitățile politice de cea mai mare încredere (întrebare deschisă) se bucură Primul ministru Vlad Filat (19%), care își păstrează performanța relativ constant în ultimele barometre, urmează președintele Partidului Comuniștilor Vladimir Voronin – 17%, Președintele Parlamentului Marian Lupu (8%), Primarul capitalei Dorin Chirtoacă (7%).
- Referindu-ne la partide, constatăm că de cea mai mare încredere (întrebare închisă) este declarată față de PLDM (40%), la fel de nivel mare de încredere continuă să se bucure PCRM (32%, deși în scădere față de mai 2012, când înregistra 39%). Următoarele partide politice, care se bucură de un nivel relativ înalt de încredere (comparativ cu alte partide), sunt: PDM (27%) și PL (25%). Ambele formațiuni înregistrează un trend descendent, în luna mai fiind cotate cu 31%.
- În cazul eventualelor alegeri pentru Parlamentul Republicii Moldova, 25% din respondenți au declarat că vor vota pentru PCRM. Cei care optează pentru PCRM sunt, în special persoane în etate, din categoriile minorităților etnice, cu nivel de studii și nivel socio-economic scăzut. PCRM este urmat de PLDM, cu 22% din întreg eșantion, PDM cu 11% și PL cu 9%. Persoanele cu opțiune de vot indecisă la momentul studiului constituie 21%. Totodată, analiza comparativă a rezultatelor la intenția de vot atestă o scădere a intenției de vot pentru PCRM (cu circa 3-4%) și PL (circa 4%) și o creștere nesemnificativă în cazul celorlalți concurenți.
- PCRM se află și în fruntea topului partidelor pentru care populația nu ar vota în nici un caz, înregistrând o pondere de 29%, fiind urmat la distanță de PL (15%).
- Populația Republicii Moldova este caracterizată prin preferințe nostalgice alimentate din trecut spre un sistem politic cu dominația unui singur partid. divizată în două grupuri de aproximativ egale privind opțiunea sistemului politic preferat. Ar prefera sistemul în care guvernarea să fie asigurată de un singur partid 85% din respondenți. O guvernare de alianță este preferată de 17% respondenți, alții 16% își declară preferința pentru un model bi-partid.

- Populația țării este divizată cu privire la necesitatea adoptării unei noi Constituții, subiect aflat pe agenda discuțiilor politice în ultima perioadă. Astfel, 50% respondenți sunt de părere că RM are nevoie de o nouă constituție, alții 38% declară o opțiune opusă. De remarcat că pentru adoptarea acestei Constituții în mod masiv respondenții se declară în favoarea unui referendum.

Relații externe

- În plan extern, în aprecierea relațiilor bilaterale a țării cu partenerii externi, 74% din cetățeni consideră ca foarte bune și bune relațiile RM cu UE și Ucraina (76%), urmează România (73%), SUA și Federația Rusă (68%).
- Își continuă prezența fenomenul orientării către aderarea RM la oricare din formațiunile inter-statale posibile în plan geopolitic de moment. La un eventual referendum cu privire la aderarea RM la UE ar vota pentru aderare 55% respondenți, și exact la aceiași întrebare însă care vizează aderarea la Uniunea Vamală (RBK) dispoziții pro-aderarea exprimă un număr asemănător de cetățeni (56%).
- La alegere între UE și Uniunea vamală Rusia-Belorus-Kazahstan, ar prevala opțiunile către Uniunea vamală. Astfel, 22,5% respondenți ar opta pentru aceasta, iar 16% ar opta pentru UE, peste jumătate din respondenți neavând o opțiune decisă (58,4%).